

УДК 631/635:338.43

Управління ефективністю виробництва у галузі рослинництва

Дяченко А.Р.,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: досліджено, що обмеженість ресурсів для сільськогосподарського виробництва та потреба задовольнити потреби зростаючого населення вимагають підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва; визначено, що серед інших важливих тем і питань домінує актуальність питання ефективності управління галуззю рослинництва. Оскільки агропромисловий комплекс України є важливою галуззю національної економіки, він є основною бюджетною складовою всієї національної економіки; зазначено, що наразі українська економіка потребує розвитку аграрного сектору та виробництва для забезпечення продовольчої безпеки та підвищення конкурентоспроможності товарів на світових ринках.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, сільське господарство, сировина, продукція, збут, розвиток, економіка, ефективність.

Основним завданням економічного розвитку аграрного сектору України є неухильне підвищення матеріального рівня життя населення. Для досягнення цього завдання необхідно вирішити продовольчу проблему на основі підвищення економічної вигоди сільськогосподарського виробництва [1]. Тому вкрай важливо забезпечити подальше зростання та сталість виробництва для повного задоволення населення продуктами харчування та промисловою сировиною [2].

У процесі розвитку економічних відносин ринкове середовище прискорило процес все більш жорсткої конкуренції та інтеграції, що призвело до виникнення ряду проблем, пов'язаних з ефективною діяльністю [3]. Ефективність виробництва характеризується рядом показників функціонування промисловості, які визначають стабільний розвиток галузі та її успішність у конкурентній боротьбі на внутрішньому та зовнішньому ринку [1, с. 75].

Управління економічною ефективністю виробництва продукції рослинництва залежить від багатьох чинників. З даної сукупності чинників можна виділити дві великі групи: перша група – внутрішні чинники, якими володіють господарства (зокрема, земельні ресурси, особливо їх якісні показники, стан ґрунтів, забезпеченість основними засобами виробництва, формування системи економічної безпеки підприємств); друга група чинників – зовнішні, зокрема, економічна ситуація в країні, законодавче регулювання,

селекційно-генетична робота науково-дослідних інститутів, забезпечення необхідними матеріально-технічними ресурсами тощо [3, с. 14].

Складність, різноманітність і своєрідність земельних відносин визначаються специфікою сільськогосподарського виробництва, яка пов'язана насамперед з такими чинниками, як обробіток землі як основного засобу виробництва, посів і реалізація сільськогосподарської продукції, використання організмів у виробничому процесі, сезонність, умови життя і праці на селі [4]. Зараз сільгоспвиробники змушені працювати в досить складних умовах через воєнний стан країни. Наразі значна частина сільськогосподарських угідь на окупованих територіях замінована або залишилася [6]. Деякі господарства в прифронтових районах змушені виконувати сільськогосподарські роботи під постійними обстрілами та стикаються з багатьма ризиками [1]. Проте, незважаючи на такі складні умови, наша країна продовжує виробляти рослинну продукцію у великих обсягах для забезпечення внутрішніх потреб та імпортувати частину продукції у вигляді кодонів [6].

У складних умовах сьогодення сільгоспвиробники продовжують впроваджувати новітні інноваційні технології для підвищення ефективності виробничих організацій. Практика показує, що незважаючи на зростання цін, сільгосппродукція вітчизняних аграріїв користується високим попитом порівняно з іноземними виробниками [5]. Головним чином, такий стан обумовлений виробництвом екологічно чистої продукції з боку українських товаровиробників та використання оптимальної кількості консервантів при виробництві продукції. Зазначені обставини формують попит на сільськогосподарську продукцію. Крім того, ще однією тенденцією є підвищення попиту на безпечну органічну сільськогосподарську продукцію.

Досягнення сталого економічного зростання та подальше вдосконалення управління сільськогосподарськими підприємствами у виробництві продукції рослинництва будуть неможливими без сприяння використанню досягнень науки, техніки, передового досвіду та інновацій [6]. Для реалізації цих заходів необхідно провести поглиблені дослідження реального процесу, особливостей, спрямованості та динаміки сільськогосподарського виробництва [3].

Отже, підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва в сучасних умовах є складним завданням, яке потребує комплексних підходів. Використання новітніх технологій, оптимізація процесів управління, впровадження екологічно стійких практик та адаптація до зміни клімату є ключовими факторами успіху будь-якого сільськогосподарського підприємства [5].

Список використаних джерел:

1. Лещенко, С. В., Корнієнко, О. В. Оцінка ефективності виробництва продукції рослинництва в умовах змін клімату. *Економіка та суспільство*. 2020. №18, С.126-135.

2. Стамат В.М., Дяченко А.Р. Формування системи управління виробництвом продукції рослинництва підприємств аграрної сфери економіки. *Modern Economics*. 2024. № 45(2024). С. 70-78. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V45\(2024\)-10](https://doi.org/10.31521/modecon.V45(2024)-10)
3. Колесник В.М., Сулова А.Ю. Оцінка ефективності управління у сільськогосподарських підприємствах Арбузинського району Миколаївської області. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. №8. С.1258-1264. URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2636>
4. Стамат В.М. Стратегічний аналіз як етап стратегічного підходу до управління підприємством. *Глобальні принципи фінансового, облікового та аналітичного забезпечення аграрного сектора економіки* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (8-9 листопада 2018 р., м.Харків). Харків : ХНАУ, 2018. С. 305-308. URL : <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18576>
5. Колесник В.М., Гросу Д.А. Оцінка стану управління та його ефективності в аграрних підприємствах. *Інноваційна економіка*. 2011. №6 (25). С. 98-104. URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4050>
6. Стамат В.М., Філімонова С.О. Сучасна модель менеджера. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали IX Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції молодих вчених (м.Полтава, 10 листопада 2022 р.). Полтава : Полтавський державний аграрний університет, 2022. С. 115-117 URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18726>

Annotation: The limited resources for agricultural production and the need to meet the needs of a growing population require increasing the efficiency of agricultural production. Among other important topics and issues, the relevance of the issue of the efficiency of management of the crop sector dominates. Since the agro-industrial complex of Ukraine is an important sector of the national economy, it is the main budgetary component of the entire national economy. Currently, the Ukrainian economy needs the development of the agricultural sector and production to ensure food security and increase the competitiveness of goods in world markets.

Keywords: Agro-industrial complex, agriculture, raw materials, products, sales, development, economy, efficiency.

Науковий керівник:

Стамат В.М.

канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту та маркетингу

Миколаївський національний аграрний університет